

SV

SV

SV



EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 27.9.2007
KOM(2007) 558 slutlig

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL RÅDET,
EUROPAPARLAMENTET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA
KOMMITTÉN SAMT REGIONKOMMITTÉN**

Handlingsplan för vuxenutbildning

Det är alltid rätt tid att lära sig något nytt

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL RÅDET,
EUROPAPARLAMENTET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA
KOMMITTÉN SAMT REGIONKOMMITTÉN**

Handlingsplan för vuxenutbildning

Det är alltid rätt tid att lära sig något nytt

1. INLEDNING

Stats- och regeringscheferna försäkrade 1997 i ingressen till Amsterdamfördraget att de var fast beslutna att *främja utvecklingen av högsta möjliga kunskapsnivå för sina folk genom en bred tillgång till utbildning och kontinuerlig fortbildning*¹.

Vid Europeiska rådets möte i Lissabon 2000 fastställdes det strategiska målet att Europa senast 2010 skulle bli världens mest konkurrenskraftiga och dynamiska kunskapsbaserade samhälle. Ett centralt inslag i Lissabonagendan var främjandet av medborgarnas anställbarhet och sociala integrering genom investeringar i deras kunskaper och färdigheter under hela livet.

I kommissionens meddelande *Att förverkliga det europeiska området för livslångt lärande*² från 2001 betonas också vikten av livslångt lärande för alla invånare i Europa. Ett av de viktigaste budskapen är att *traditionella system måste stöpas om för att bli mycket mer öppna och flexibla, så att inlärarna får tillgång till individuella utbildningsvägar som passar deras behov och intressen, och därigenom i verklig mening åtnjuta lika möjligheter under hela livet*.

I 2006 års gemensamma lägesrapport om arbetsprogrammet ”Utbildning 2010” betonas att alla medborgare måste förvärva och uppdatera sina färdigheter under hela livet och att man måste ta särskild hänsyn till de speciella behoven hos de som riskerar social utestängning. Vuxenutbildningen har också stor betydelse (både till kvantitet och kvalitet) för kompetensutveckling bland medel- och högutbildade³.

I kommissionens meddelande om vuxenutbildning⁴, *Det är aldrig för sent att lära*⁵, framhävs vuxenutbildning som ett viktigt inslag i det livslånga lärandet. Den spelar en nyckelroll när det gäller att utveckla medborgarskap och kompetens.

¹ Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, http://europa.eu/eur-lex/sv/treaties/dat/C_2002325SV.003301.html

² Meddelande från Europeiska kommissionen: Att förverkliga det europeiska området för livslångt lärande, http://ec.europa.eu/education/policies/lll/life/communication/com_sv.pdf

³ Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén: Gemensamma principer för ”flexicurity”. Fler och bättre arbetstillfällen med en kombination av flexibilitet och trygghet, http://ec.europa.eu/employment_social/news/2007/jun/flexicurity_en.pdf

⁴ I meddelandet från Europeiska kommissionen, *Det är aldrig för sent att lära*, definieras vuxenutbildning som alla former av lärande som vuxna ägnar sig åt efter avslutad utbildning.

Denna handlingsplan är inriktad på de som är missgynnade på grund av bristande läs- och skrivkunnighet, otillräckliga yrkeskunskaper eller otillräckliga kunskaper för att kunna integreras väl i samhället. Beroende på medlemsstat kan det gälla invandrare, äldre, kvinnor eller funktionshindrade.

Utgångspunkten för handlingsplanen är att det måste finnas ett tillgängligt vuxenutbildningssystem av hög kvalitet med tanke på följande utmaningar som Europa står inför de närmaste åren:

- Att minska arbetskraftsbristen p.g.a. befolkningsutvecklingen genom att höja den allmänna kompetensnivån hos arbetskraften och särskilt förbättra lågutbildade arbetstagares färdigheter (80 miljoner 2006). Vuxenutbildning är ett både snabbt och effektivt medel för att uppnå detta.
- Att göra något åt problemet med det ständigt höga antalet elever som lämnar skolan i förtid⁶ (nästan 7 miljoner 2006) genom att erbjuda en andra chans till de som går in i vuxenlivet utan avgångsbetyg.
- Att minska det ständiga problemet med fattigdom och social utestängning bland marginaliserade grupper. Vuxenutbildning kan både förbättra människors färdigheter och hjälpa dem till ett aktivt medborgarskap och personlig självständighet.
- Att öka invandrades integrering i samhället och på arbetsmarknaden. Vuxenutbildningen erbjuder skräddarsydda kurser, bl.a. språkkurser, som bidrar till integrationsprocessen. Dessutom kan invandrare som deltar i vuxenutbildning i mottagarlandet få hjälp med att få sina kvalifikationer validerade och erkända.
- Att öka deltagandet i livslångt lärande, särskilt bland personer över 34 år där deltagandet minskar. Eftersom medelåldern för den europeiska arbetskraften ökar måste fler äldre arbetstagare också delta i vuxenutbildning.

Behovet att investera mer i vuxenutbildning stöds av de senaste resultaten för referensindikatorn som visar att vuxnas (25–64 år) deltagande i livslångt lärande inte längre ökar och att det under 2006 till och med har minskat något till 9,6 %⁷.

Syftet med handlingsplanen är att bidra till att stärka vuxenutbildningssektorn så att hela dess kapacitet kan utnyttjas. Det är en omfattande sektor med flera olika typer av utbildningsanordnare som vänder sig till alla sorters målgrupper och med kopplingar till flera andra sektorer.

⁵ Meddelande från Europeiska kommissionen: Det är aldrig för sent att lära, KOM(2006) 614, 23.10.2006, http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/sv/com/2006/com2006_0614sv01.pdf

⁶ 6 miljoner år 2005. Kommissionens arbetsdokument "Progress towards the Lisbon objectives in education and training – Report based on indicators and benchmarks – Report 2006", SEK(2006) 639.

⁷ Utkast till 2007 års lägesrapport.

Handlingsplanens allmänna syfte är att genomföra de fem budskapen i meddelandet *Det är aldrig för sent att lära*: undanröja hindren för deltagande, öka vuxenutbildningens kvalitet och effektivitet, korta handläggningstiden för validering och erkännande, säkerställa tillräckliga investeringar och övervaka sektorn.

1.1. Samrådsprocessen

Detta meddelande är resultatet av ett omfattande samråd efter offentliggörandet av 2006 års meddelande. Under första halvåret 2007 samrådde kommissionen med medlemsstaterna genom fyra regionala möten (i Finland, Tyskland, Slovenien och Portugal) med företrädare för utbildnings- och arbetsmarknadsministerier, arbetsmarknadens parter och icke-statliga organisationer inom vuxenutbildning.

Vid varje regionalt möte presenterade värdlandet exempel på bra praxis för deltagarna, med utgångspunkt i budskapen från 2006 års meddelande, som visar

- resultaten av en strategi där alla berörda aktörer medverkar,
- hur lågutbildade arbetstagare ska få grundläggande färdigheter,
- hur politiska riktlinjer och åtgärder för ökat deltagande i vuxenutbildning utarbetas,
- hur system för validering och erkännande av icke-formella läranderesultat införs.

Ett första resultat av samrådet är just detta utbyte av god praxis som ägde rum vid mötena.

Kommissionen har också använt informella ”nationella bollplank” i medlemsstaterna för att få ytterligare feedback på handlingsplanen från beslutsfattare, arbetsmarknadens parter och icke-statliga organisationer inom såväl formell som icke-formell vuxenutbildning⁸.

En expertgrupp bestående av företrädare från medlemsstaterna, arbetsmarknadens parter och internationella organ som Unesco har också bidragit till kommissionens arbete med handlingsplanen.

2. GRUNDEN FÖR HANDLINGSPLANEN ÄR EN EFFEKTIV VUXENUTBILDNINGSEKTOR

Vuxenutbildningssektorns bidrag till Lissabonmålen och ett livsvitt och livslångt lärande skulle kunna förbättras om det skapades effektivare system där alla berörda aktörer medverkar. Effektiva system är också förutsättningen för att den här handlingsplanens mål ska kunna uppnås.

Medlemsstaterna har självklart olika utgångspunkter i fråga om deltagande, kvalitet, finansiering och utveckling av sektorn. Det finns många exempel på bra initiativ i medlemsstaterna som har utvecklats med EU-stöd och som kan genomföras även i andra länder⁹.

⁸ 27 medlemsstater, 3 EES-länder och Turkiet deltog i samrådet.

⁹ ESF060603-ESF Support to Education and Training Background Document.

Såväl samrådet som undersökningar och forskning på området visar att en stark och effektiv vuxenutbildningssektor omfattar ett antal centrala delar som är starkt sammanlänkade med varandra. Det handlar om

- politiska åtgärder för att tillgodose samhällets och ekonomins behov och efterfrågan,
- strukturer för styrning inklusive vuxenutbildningssystemets kvalitet, effektivitet och ansvarighet,
- system för tillhandahållande, inklusive lärandeaktiviteter, inlärningsstöd och erkännande av läranderesultat som tar fasta på inlärnarnas motivation och lärandebehov i förhållande till samhällets och ekonomins behov och krav.

För att förbättra effektiviteten inom vuxenutbildningssektorn, bredda och underlätta tillgången och underlätta finansieringen behövs det partnerskap på europeisk, nationell, regional och lokal nivå¹⁰.

2.1. Politiska åtgärder

Vid samrådet upprepades att de offentliga myndigheterna tillsammans med andra berörda parter måste se till att garantera utbildningsmöjligheter för missgynnade personer så att de kan tillägna sig nyckelkompetenser¹¹. Dessa åtgärder behövs för att vuxna som lämnat skolan utan tillräckliga formella kvalifikationer och vill börja om eller fortsätta sin grundutbildning någon gång i livet ska erbjudas lämpliga och innovativa utbildningsvägar samt möjligheter att förvärva kunskaper och färdigheter genom utbildning på arbetsplatsen. Med tanke på de snabba förändringarna på arbetsplatsen och i fråga om den kompetens som behövs för att klara arbetsuppgifterna är sådana åtgärder särskilt viktiga.

Aktörerna fann att jämfört med andra utbildningsområden har det varken forskats, debatterats eller publicerats särskilt mycket om vuxenutbildningens bidrag och fördelar. Dessutom utvecklas inte möjligheterna till vuxenutbildning i takt med enskildas och samhällets behov.

För att öka deltagandet och stimulera investeringar måste vuxenutbildningens kvalitet, betydelse och effektivitet¹² synliggöras bättre.

Regeringar och andra berörda parter bör inom sina respektive områden arbeta för att underlätta tillgången, ge vägledning och göra utvärderingar samt se till att resultat från icke-formellt och informellt lärande snabbare erkänns och valideras.

2.2. Styrning

De som deltog i samrådet klargjorde att en god styrning av utbildningsanordnarna bidrar till en effektiv vuxenutbildning. Detta medför i sin tur goda läranderesultat bland inlärnarna och bästa möjliga utbyte av investeringarna för alla berörda parter.

¹⁰ Promoting adult learning, OECD, 2005, ISBN: 9264010939

¹¹ Europaparlamentets och rådets rekommendation av den 18 december 2006 om nyckelkompetenser för livslångt lärande, (2006/962/EG), EUT L 30.12.2006.

¹² Kommissionens meddelande "Effektiva och rättvisa utbildningssystem i Europa", KOM(2006) 481 slutlig, 8.9.2006, http://ec.europa.eu/education/policies/2010/doc/comm481_sv.pdf

Följande är utmärkande för bra anordnare av vuxenutbildning:

- Fokus på den vuxna inläraren.
- Innovativa undervisningsmetoder.
- Effektiv behovsanalys.
- Effektiv administration och tilldelning av tillräckliga resurser.
- Professionell personal.
- Kvalitetssäkringssystem för anordnare.
- Bra evidensbaserade system för övervakning och utvärdering, inom nationella ramar.
- Nära kontakter med andra utbildningsområden och utbildningsorgan som lärandeorganisationer, branschföreningar och branschinstitut. Arbetsgivare tillhandahåller en stor del av vuxenutbildningen genom utbildning på arbetsplatsen och genom att sörja för gynnsamma förutsättningar, och det är därför viktigt att arbetsgivarna deltar i den lokala och regionala planeringen.

Det krävs en planerad och systematisk strategi på alla nivåer och inom alla former av lärande, såväl formellt som icke-formellt¹³, för att förbättra ansvarigheten och öppenheten och skapa tillräckligt förtroende för att vuxenutbildningen kommer att tillgodose de berörda parternas krav, i synnerhet de vuxna inlärnarnas.

2.3. Tillhandahållande

Samrådet visade att en central utmaning för vuxenutbildningen är att tillhandahålla en tjänst som tillgodoser såväl den vuxna inlärarens som arbetsmarknadens och samhällets behov och stimulerar efterfrågan. Dessutom behövs en rad sammanlänkade åtgärder för att de olika hindren för deltagande ska undanröjas. Åtgärderna omfattar bland annat följande:

- Se till att inläraren har tillgång till information och vägledning av hög kvalitet, t.ex. genom samhälls- eller arbetsplatsbaserade tjänster. Det råder stark enighet om att dessa tjänster bör vara gratis för de målgrupper som denna handlingsplan gäller.
- Se till att lärandemöjligheterna finns nära inlärarna, i närsamhället eller på arbetsplatsen. Detta kan uppnås genom lokala lärcentrer, icke-statliga organisationer, arbetsplatslärande och e-lärande. Lärandeutbudet bör anpassas efter de enskildas särskilda behov.
- Möjliggöra flexibel tillgång till bedömning, validering och erkännande av resultat, som leder till certifiering och kvalifikation. Detta bör stödjas genom vägledning.
- Bredda tillgången till högre utbildning¹⁴ för att underlätta en höjning av kvalifikationsnivån med minst ett steg. Införa efterfrågestyrda finansieringssystem

¹³ Definitioner från "Memorandum on Lifelong Learning" (SEK(2000) 1832, 30.10.2000) och andra arbeten som Eurostats klassificering av utbildningsaktiviteter.

¹⁴ Flash Eurobarometer 192: 87 % av universitetslärarna i EU håller med om att universiteten bör vara öppna även för vuxna inlärare.

(som individuellt lärandekonto, skatteåtgärder och lån, antingen statliga eller med statlig garanti) för att motverka de ekonomiska hindren och motivera lärande på hel- eller deltid.

- Uppmuntra enskilda att investera i sitt eget lärande, för att både förverkliga sig själva och öka sin anställbarhet. I detta avseende är vuxenutbildningen ett utmärkt redskap för språkinläring, i enlighet med kommissionens strategi som anges i 2004–2006 års handlingsplan för främjande av språkinläring och språklig mångfald¹⁵. Vägledning spelar en central roll när det gäller att hjälpa vuxna att utnyttja de möjligheter som företag, sociala tjänster och andra institutioner erbjuder.

3. HANDLINGSPLAN

För att omsätta budskapen från 2006 års meddelande i praktiken, och mot bakgrund av de synpunkter som samlats in under det nyligen anordnade samrådet, uppmanar kommissionen medlemsstaterna att medverka i en europeisk handlingsplan för vuxenutbildning med åtgärder för att

- analysera vilka effekter som medlemsstaternas reformer inom all sorts utbildning har haft på vuxenutbildningen,
- förbättra kvaliteten på tillhandahållandet inom vuxenutbildningen,
- förbättra vuxnas möjligheter att höja sin kvalifikationsnivå med minst ett steg,
- korta handläggningstiden för bedömning av kunskaper och färdigheter och social kompetens och få dem validerade och erkända som läranderesultat,
- förbättra övervakningen av vuxenutbildningssektorn.

Denna typ av åtgärder kan få stöd genom Europeiska socialfonden och programmet för livslångt lärande.

3.1. **Analys av vilka effekter som medlemsstaternas reformer inom all sorts utbildning har haft på vuxenutbildningen**

Vuxenutbildningssektorn berör alla övriga utbildningssektorer. Det är därför viktigt att analysera effekterna av utvecklingen inom andra utbildningsområden, både formell och icke-formell utbildning, och deras samspel med utvecklingen inom vuxenutbildningen. De flesta medlemsstater är i färd med att utarbeta nationella referensramar för kvalifikationer som är kopplade till den europeiska referensramen. Det pågår också en diskussion om överföringen av studiemeriter. Denna utveckling är inriktad på hur man ska underlätta tillgång, framsteg och överföring och kan därför ha betydelse för att kvalifikationssystemen ska kunna öppnas för vuxna. Kvalitetssäkring utgör en viktig del av utbildningsreformerna. Vuxenutbildningen

¹⁵ Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén: Främjande av språkinläring och språklig mångfald: **Handlingsplan 2004 – 2006**, http://ec.europa.eu/education/doc/official/keydoc/actlang/act_lang_sv.pdf

måste moderniseras på samma sätt som övriga utbildningsområden. I vissa medlemsstater, men inte alla, omfattar reformerna även vuxenutbildningen.

- | | |
|-------------|---|
| 2008 | En analys av vilka effekter som nationella reformer haft på vuxenutbildningssektorn kommer att beställas, grundad på befintliga nationella rapporteringssystem. Denna analys skulle kunna innehålla en kostnads- och nyttoanalys av reformerna så att det verkligen går att bedöma vad som är bästa praxis. Vid behov kan en kompletterande studie göras. |
| 2009 | Rapport med analysresultaten som visar tendenser, resultat och brister på europeisk och nationell nivå. Detta kommer att beaktas då programmet för livslångt lärande och andra relevanta EU-initiativ utvecklas. |
| 2010 | Kommissionen kommer att rapportera om framstegen vartannat år från och med 2010. |

3.2. Höja kvaliteten på tillhandahållandet av vuxenutbildningen

Kvaliteten på tillhandahållandet påverkas av politiska åtgärder, resurser, lokaler och en mängd andra faktorer, men den viktigaste faktorn är kvaliteten på personalen. I många medlemsstater har det hittills inte lagts någon större vikt vid vuxenutbildarnas egna utbildning (inledande och fortlöpande), status och löner. Med personal avses här inte bara utbildare utan också ledning, vägledare, mentorer och administration. De måste kunna bemöta de specifika gruppernas olika behov. Personalens kvalitet är avgörande när det gäller att motivera vuxna att delta i lärande.

- | | |
|-------------|--|
| 2008 | Resultaten från studien <i>Adult learning professions in Europe</i> kommer att offentliggöras. Mot bakgrund av studien kan man kartlägga exempel på bra praxis i medlemsstaterna och lägga fram rekommendationer. De bra lösningar man identifierat kommer att spridas genom arbetsprogrammet Utbildning 2010 och programmet för livslångt lärande (till exempel genom ömsesidigt lärande och s.k. jobbskuggning). |
| 2009 | Framtagning av standarder för vuxenutbildningspersonal, inklusive vägledningstjänster, baserade på god praxis. |
| 2010 | Ytterligare forskning om kvalitetsstandarder för och ackreditering av utbildningsanordnare. Detta kommer också att bidra till övervakningen av sektorn. |

3.3. Förbättra vuxnas möjligheter att höja sin kvalifikationsnivå med minst ett steg

Befolkningsprognoser för Europa tyder på att det är av största vikt att investera i mänskligt och socialt kapital bland identifierade målgrupper med tanke på den minskande arbetsstyrkan och bristen på arbetskraft som kommer att bli följd. Information och vägledning spelar en avgörande roll när det gäller att nå ut till och motivera dessa grupper. Mediernas förmåga att nå ut till vissa svårnådda grupper bör här utnyttjas. Man bör också lyssna till vad inlärarna själva har att säga. Det räcker emellertid inte att bara få människor intresserade av utbildning. De måste ha verkliga möjligheter att gå vidare och förbättra sina kvalifikationer, något som också kan bidra till att de lättare integreras på alla områden.

Medlemsstaterna bör studera möjligheten att sätta upp nationella mål för att höja målgruppens kompetensnivå.

- | | |
|-------------|--|
| 2008 | Kartläggning av bra lösningar och projekt för att nå de utvalda målgrupperna och hjälpa dem till framsteg och bra resultat, med inriktning på att fastställa vilka faktorer som är viktiga för att människor ska komma tillbaka på arbetsmarknaden, i utbildning och i samhället (frivilligarbete). Man kommer bl.a. att ta fasta på resultaten från programmet för livslångt lärande, särskilt Grundtvig-delen. |
| 2009 | På grundval av kartläggningen av forskningsprojekt (2008) kommer det inom programmet för livslångt lärande att offentliggöras en inbjudan att lämna förslag till pilotprojekt om hur man kan nå målgrupperna och om ytterligare studier, så att målet att höja kvalifikationsnivån med ett steg kan uppnås. |
| 2010 | Samtidigt som projekten inleds kommer också resultaten att börja övervakas. Medlemsstaterna bör rapportera om sina framsteg med att höja kompetensnivån för målgrupperna i den gemensamma lägesrapporten om utbildning. |

3.4. Korta handläggningstiden för bedömning och erkännande av icke-formellt och informellt lärande bland svagare grupper

Erkännande och validering av icke-formellt och informellt lärande är en hörnsten i strategin för livslångt lärande. Många medlemsstater har särskilda bestämmelser och de flesta har startat olika pilotprogram.

Bedömning och erkännande av färdigheter och social kompetens, oavsett var och hur de förvärvats, är särskilt viktiga för de som inte har grundläggande kvalifikationer så att de lättare kan integreras i samhället. De har kunskap som inte finns på papper. Det är viktigt för alla berörda parter (arbetsgivare, regeringar, enskilda m.fl.) att detta görs eftersom det har visats att ett erkännande av icke-formell eller informell kompetens kan spara både tid och pengar. De nationella regeringarna bör därför arbeta aktivt för att icke-formellt och informellt lärande ska erkännas. Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt validering och erkännande av invandrarens kunskaper, utan att detta påverkar tillämpningen av EU-bestämmelserna om erkännande av yrkeskvalifikationer¹⁶.

- | | |
|-------------|---|
| 2008 | Kartläggning av bästa praxis för erkännande och validering av icke-formellt och informellt lärande med särskild inriktning på social kompetens som huvudsakligen förvärvats utanför det formella utbildningssystemet. |
| 2009 | Ömsesidigt lärande på europeisk nivå, utbyte av bästa praxis och personalutbyte över gränserna. Detta kommer att finansieras genom programmet för livslångt lärande. |
| 2010 | Den första rapporten med resultat kommer att läggas fram och diskuteras på ett seminarium och alla berörda aktörer kommer att få ta del av resultaten. |

¹⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer, EGT L 255, 30.9.2005, s. 22.

3.5. Förbättra övervakningen av vuxenutbildningen

Som konstaterades i meddelandet om vuxenutbildning, *Det är aldrig för sent att lära*, har fördelarna med vuxenutbildning inte synliggjorts tillräckligt väl, något som är en stor brist på området. Det är angeläget med ett gemensamt språk och en gemensam förståelse för att man ska undvika missförstånd och överbrygga bristen på jämförbara uppgifter inom området. För en regelbunden uppdatering (vartannat år) av utvecklingen inom sektorn behövs en minsta uppsättning nyckeldata.

Denna åtgärd kommer att vara nära knuten till det pågående arbetet med att ta fram indikatorer och referensvärden¹⁷, inklusive arbetet inom *Standing Group on Benchmarks and Indicators*.

2008	Utifrån en studie från kommissionen bör medlemsstaterna och andra berörda parter enas om ett förslag till enhetlig terminologi. Syftet med studien är också att föreslå nyckeldata som kan underlätta övervakningen av sektorn, som kommer att ske vartannat år.
2009	En ordlista med den överenskomna terminologin kommer att tas fram. Insamlingen av nyckeluppgifterna kommer att påbörjas i de medlemsstater som önskar delta.
2010	Resultaten kommer att offentliggöras i den gemensamma lägesrapporten om Utbildning 2010.

4. UPPFÖLJNING AV HANDLINGSPLANEN FÖR VUXENUTBILDNING

Det är dags att se till att vuxenutbildningen får en given plats inom det livslånga lärandet och att dess roll säkerställs på alla nivåer i beslutsprocessen. På så vis kan vuxenutbildningen verkligen bidra till att vi kan klara av Europas utmaningar.

Före utgången av 2007 bör det inrättas en arbetsgrupp, vars uppgift blir att stödja kommissionen och medlemsstaterna med att närmare ange åtgärder och projekt enligt denna handlingsplan och se till att de sedan genomförs. Rådet och Europaparlamentet uppmanas att stödja handlingsplanen.

En konferens kommer att anordnas under andra halvåret 2009 där man kommer att rapportera om de resultat som nåtts och diskutera hur man ska gå vidare.

¹⁷ En enhetlig ram för indikatorer och referensvärden för att mäta de framsteg som gjorts avseende Lissabonmålen för utbildning, KOM(2007) 61 slutlig.

BILAGA: PLANERING AV SAMRÅDSFÖRFARANDET

- (1) **Fyra expertgruppsmöten i Bryssel** med företrädare för Europeiska kommissionens avdelningar (GD Empl, GD Entr, GD JLS), arbetsmarknadens parter (Europeiska fackliga samarbetsorganisationen (EFS), EuroBusiness) och för internationella organisationer (OECD, Unesco), berörda parter och experter från de ”fyra regionerna”, samt en företrädare för den europeiska sammanslutningen för vuxenutbildningsorganisationer, *European Association for the Education of Adults*.
- (2) **Fyra samrådsmöten med medlemsstaterna, EES-länderna och Turkiet**, med deltagande av företrädare för utbildnings- och arbetsmarknadsministerier, arbetsmarknadens parter och andra berörda parter.
 - Helsingfors, 22–23 februari 2007 Inbjudna länder: Danmark, Estland, Finland, Island, Lettland, Litauen, Norge och Sverige
 - Bonn, 12–13 mars 2007 Inbjudna länder: Belgien, Frankrike, Förenade kungariket, Irland, Liechtenstein, Luxemburg, Nederländerna och Tyskland
 - Ljubljana, 26–27 mars 2007 Inbjudna länder: Bulgarien, Polen, Rumänien, Slovakien, Slovenien, Tjeckien, Ungern och Österrike
 - Lissabon, 3–4 April 2007 Inbjudna länder: Cypern, Grekland, Italien, Malta, Portugal, Spanien och Turkiet
- (3) **Högnivåmöte med företrädare från medlemsstaterna**
 - Heidelberg, 1–2 mars 2007 Informellt ministermötet
 - Hamburg, 22–23 maj 2007 Möte med generaldirektörerna för yrkesinriktad utbildning
 - Bryssel, 14–15 juni 2007 Möte i rådgivande kommittén för yrkesinriktad utbildning
- (4) **Informellt samråd med medlemsstaterna och andra berörda parter**
 - (a) Informellt samråd med ”nationella bollplank”. Nationella myndigheter i medlemsstaterna, EES-länderna och Turkiet inbjöds att anordna nationella samråd med berörda parter under perioden 26 april–22 maj 2007.
 - (b) Informellt samråd i samband med andra evenemang (möten med arbetsmarknadens parter, konferenser, seminarier och rundabordsamtal om vuxenutbildning).